دهد شمارا ازعذاب درد دهنده (٣١) .

وَمَنْ لَّا يُجِبْ دَاعِيَ اللّٰهِ فَلَيْسَ بِمُعْجِزٍ فِي الْاَرْضِ وَلَيْسَ لَهٗ
مِنْ دُوْنِهٖٓ اَوْلِيَآءُ اُولٰٓئِكَ فِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿٣٢﴾

وهرکه قبول نکند گفته دعوت کننده بخدارا پس نیست عاجز کننده درزمین و نیست اورا بجز خدا دوستان آنجماعت درگمراهی ظاهرند (٣٢) .

اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّ اللّٰهَ الَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَلَمْ يَعْيَ
بِخَلْقِهِنَّ بِقٰدِرٍ عَلٰٓى اَنْ يُّحْيِۦَ الْمَوْتٰى بَلٰٓى اِنَّهٗ عَلٰى كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿٣٣﴾

آیا ندانستند اینکه خدا آفریده است آسمان هاوزمین را وماانده نه شددرآفریدنِ اینهاتواناست برآنکه زنده کندمُرد گان را آری چنین ست هرآئینه اوبرهرچیز تواناست (٣٣) .

وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا عَلَى النَّارِ اَلَيْسَ هٰذَا بِالْحَقِّ قَالُوْا
بَلٰى وَرَبِّنَا قَالَ فَذُوْقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُوْنَ ﴿٣٤﴾

وروزی که پیش آورده شوند کافران برآتش (گفته شود) آیا نیست این وعدهٔ درست ، گویند آری قسم به پرورد گار مادُرُستست گوید پس بچشید عقوبت را بسبب آنکه کافر بودید (٣٤) .

فَاصْبِرْ كَمَا صَبَرَ اُولُوا الْعَزْمِ مِنَ الرُّسُلِ وَلَا تَسْتَعْجِلْ لَّهُمْ
كَاَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَ مَا يُوْعَدُوْنَ لَمْ يَلْبَثُوْٓا اِلَّا سَاعَةً مِّنْ
نَّهَارٍ بَلٰغٌ فَهَلْ يُهْلَكُ اِلَّا الْقَوْمُ الْفٰسِقُوْنَ ﴿٣٥﴾

پس صبر کن چنانکه صبر کرده بودند خداوندانِ همّتِ عالی ازپیغامبران وشتاب طلب مکن عقوبت را برای ایشان روزیکه ببینند آنچه وعده داده میشود ایشانرا چنانستی که ایشان نمانده بودند[1] مگر یکساعت از روز این پیغام رسانیدن است پس هلاك کرده نخواهند شدمگرقوم بدکاران (٣٥) .

سُوْرَةُ مُحَمَّدٍ

سوره محمد مدنی است وآن سی وهشت آیت وچهار رکوع است

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

بنام خدای بخشاینده مهربان .

اَلَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَصَدُّوْا عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ اَضَلَّ اَعْمَالَهُمْ ﴿١﴾

آنانکه کافرشدند بازداشتند مردمان را از

(١) یعنی دردنیا .

راه خدا تباه وبرباد کرد خدا اعمالِ ایشانرا (١) .

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَآمَنُوا بِمَا نُزِّلَ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ
وَهُوَ الْحَقُّ مِن رَّبِّهِمْ كَفَّرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَأَصْلَحَ بَالَهُمْ (٢)

وآنانکه ایمان آوردند و کارهای شائسته کردندومعتقد شدند بآنچه فرودآورده شدبرمحمد صلی الله علیه وسلم وآن راستست آمده ازپروردگار ایشان دور ساخت ازایشان جرمهای ایشانرا وبصلاح آورد حال ایشان را (٢) .

ذَٰلِكَ بِأَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا اتَّبَعُوا الْبَاطِلَ وَأَنَّ الَّذِينَ آمَنُوا
اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِن رَّبِّهِمْ كَذَٰلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ لِلنَّاسِ أَمْثَالَهُمْ (٣)

این بسبب آنست که کافران پیروی ازباطل کردند ومومنان پیروی دین راست کردند که ازجانب پروردگار ایشانست همچنین بیان میکند خدا برای مردمان داستانهای ایشان را (٣) .

فَإِذَا لَقِيتُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا فَضَرْبَ الرِّقَابِ حَتَّىٰ إِذَا أَثْخَنتُمُوهُمْ
فَشُدُّوا الْوَثَاقَ فَإِمَّا مَنًّا بَعْدُ وَإِمَّا فِدَاءً حَتَّىٰ تَضَعَ الْحَرْبُ
أَوْزَارَهَا ذَٰلِكَ وَلَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَانتَصَرَ مِنْهُمْ وَلَٰكِن
لِّيَبْلُوَ بَعْضَكُم بِبَعْضٍ وَالَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ
فَلَن يُضِلَّ أَعْمَالَهُمْ (٤)

پس چون مصاف کنید باکافران پس بزنید گردن هارا تاوقتیکه چون خونریزی بسیار کردید درایشان پس محکم کنید قید را پس باحسان خلاص کردن است بعد ازین ویامالی بعوض گرفتن تاآنکه بنهد جنگ سلاح خودرا[١] اینست حکم واگر خواستی خداخود انتقام کشیدی ازایشان ولیکن میخواهد که امتحان کند بعض شمارا با بعضی وآنانکه کشته شدند درراهِ خدا پس برباد نخواهد کرد عمل ایشان را (٤) .

سَيَهْدِيهِمْ وَيُصْلِحُ بَالَهُمْ (٥)

راه خواهد نمودایشانرا ونیك خواهد کردحال ایشانرا (٥) .

وَيُدْخِلُهُمُ الْجَنَّةَ عَرَّفَهَا لَهُمْ (٦)

ودرخواهدآورد ایشان را به بهشتی که

(١) یعنی جنگ موقوف شود و احتیاج سلاح نماند والله اعلم .

شناساکرده است ایشان را به آن(٦) .

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِن تَنصُرُواْ ٱللَّهَ يَنصُرۡكُمۡ وَيُثَبِّتۡ
أَقۡدَامَكُمۡ ⑦

ای مسلمانان اگرنصرت دهید دین خدارا نصرت دهد خداشمارا وثابت کند قدمهای شمارا (٧) .

وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ فَتَعۡسًا لَّهُمۡ وَأَضَلَّ أَعۡمَٰلَهُمۡ ⑧

وآنانکه کافرشدند پس هلاك باد ایشان را وبرباد کرد خدااعمال ایشان را (٨) .

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ كَرِهُواْ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأَحۡبَطَ أَعۡمَٰلَهُمۡ ⑨

این بسبب آنست که ایشان ناپسند کردند چیزی را که فرودآورده است خداپس برباد کردخدااعمال ایشانرا (٩) .

أَفَلَمۡ يَسِيرُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَيَنظُرُواْ كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلَّذِينَ
مِن قَبۡلِهِمۡۖ دَمَّرَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِمۡۖ وَلِلۡكَٰفِرِينَ أَمۡثَٰلُهَا ⑩

آیاسیرنه کرده انددرزمین تابنگرند چگونه بود انجام آنانکه پیش ازایشان بودند نابود ساخت خدا ایشان را وکافران را است مانند این عقوبت (١٠) .

ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ مَوۡلَى ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَأَنَّ ٱلۡكَٰفِرِينَ
لَا مَوۡلَىٰ لَهُمۡ ⑪

این بسبب آنست که خداکار سازِ مسلمانان ست وبسبب آنست که کافران را هیچ کارسازنیست ایشانرا (١١) .

إِنَّ ٱللَّهَ يُدۡخِلُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ جَنَّٰتٖ تَجۡرِي
مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُۖ وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ يَتَمَتَّعُونَ وَيَأۡكُلُونَ كَمَا
تَأۡكُلُ ٱلۡأَنۡعَٰمُ وَٱلنَّارُ مَثۡوٗى لَّهُمۡ ⑫

هرآئینه خدا در آرد آنان را که ایمان آورده اندوکارهای شائسته کرده اند به بوستانهائی که میرود زیرِآن ها جویها وآنانکه کافرشدند بهره برمیگیرند و میخورند چنانکه میخورند چهارپایان وآتش جای ایشانست (١٢) .

وَكَأَيِّن مِّن قَرۡيَةٍ هِيَ أَشَدُّ قُوَّةٗ مِّن قَرۡيَتِكَ ٱلَّتِيٓ أَخۡرَجَتۡكَ
أَهۡلَكۡنَٰهُمۡ فَلَا نَاصِرَ لَهُمۡ ⑬

وبسیار ازدِه که قوی تربود ازدِه تو که جلا وطن کرد ترا هلاك ساختیم ایشانرا پس نبود هیچ نصرت دهنده برای ایشان (١٣) .

أَفَمَن كَانَ عَلَىٰ بَيِّنَةٖ مِّن رَّبِّهِۦ كَمَن زُيِّنَ لَهُۥ سُوٓءُ عَمَلِهِۦ
وَٱتَّبَعُوٓاْ أَهۡوَآءَهُم ⑭

آیا کسیکه باشدبر طریقهٔ روشن از پروردگار خویش مانندِ آن کس ست که

آراسته کرده شددرنظرِ اوبدکاری و پیروی کردند خواهش های خودرا (١٤) .

مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ ۖ فِيهَا أَنْهَارٌ مِنْ مَاءٍ غَيْرِ آسِنٍ وَأَنْهَارٌ مِنْ لَبَنٍ لَمْ يَتَغَيَّرْ طَعْمُهُ وَأَنْهَارٌ مِنْ خَمْرٍ لَذَّةٍ لِلشَّارِبِينَ وَأَنْهَارٌ مِنْ عَسَلٍ مُصَفًّى ۖ وَلَهُمْ فِيهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ وَمَغْفِرَةٌ مِنْ رَبِّهِمْ ۖ كَمَنْ هُوَ خَالِدٌ فِي النَّارِ وَسُقُوا مَاءً حَمِيمًا فَقَطَّعَ أَمْعَاءَهُمْ ﴿١٥﴾

صفتِ بهشتی که وعده داده شد متقیانرا اینست درآن بهشت جویها ست ازآب که بدیرمانلگی متغیر نشده وجویهاست ازشیر که مزهٔ اوبرنه گشته وجویهاست ازمَی لذت دهنده آشامند گان را وجویهاست ازعسلِ صاف کرده شده وایشانرا ست آن جا ازهر جنس میوه ها وایشان راست آمرزش ازپروردگار ایشان (آیااینجماعت) مانند آنست که همیشه باشددر آتش ونوشانیده شوند آب گرم پس پاره پاره ساخت روده های ایشانرا (١٥) .

وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ حَتَّىٰ إِذَا خَرَجُوا مِنْ عِنْدِكَ قَالُوا لِلَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ مَاذَا قَالَ آنِفًا ۚ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ ﴿١٦﴾

و[1] ازمردمان کسی هست که گوش می نهد بسوی توتاوقتیکه چون بیرون روندازنزد توگویند بآنانکه عطاکرده شد ایشانرا علم چه چیز گفت پیغامبراالحال آنجماعت آنانند که مُهر نهاده است خدابردل های ایشان و پیروی کردند خواهش نفسِ خود را(١٦) .

وَالَّذِينَ اهْتَدَوْا زَادَهُمْ هُدًى وَآتَاهُمْ تَقْوَاهُمْ ﴿١٧﴾

آنانکه راه یاب شدند زیاده کردخدا ایشانراهدایت وعطاکرد بدیشان تقوای ایشانرا (١٧) .

فَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً ۖ فَقَدْ جَاءَ أَشْرَاطُهَا ۚ فَأَنَّىٰ لَهُمْ إِذَا جَاءَتْهُمْ ذِكْرَاهُمْ ﴿١٨﴾

پس منتظر نیستند مگر قیامت را که بیاید بدیشان نا گهان پس هرآئینه آمده است علاماتِ قیامت پس ازکجاباشدبرای

---

(١) مترجم گوید ازاین جاتاآخرسوره درباب تهدید مردم ضعیف الایمان نازل شد .

ایشان پند گرفتنِ ایشان وقتیکه بیاید
قیامت ایشان (١٨) .

فَاعۡلَمۡ اَنَّهٗ لَاۤ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاسۡتَغۡفِرۡ لِذَنۡۢبِكَ وَلِلۡمُؤۡمِنِيۡنَ
وَ الۡمُؤۡمِنٰتِ‌ؕ وَاللّٰهُ يَعۡلَمُ مُتَقَلَّبَكُمۡ وَمَثۡوٰٮكُمۡ ﴿١٩﴾

پس یقین کن که نیست هیچ معبود برحق
مگرخدا وآمرزش طلب کن برای گناهانِ
خود در حق مردان مسلمان وزنان
مسلمان نیز وخدامیداند جای آمدورفتِ
شماوجای ماندن شما[1] (١٩) .

وَيَقُوۡلُ الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا لَوۡلَا نُزِّلَتۡ سُوۡرَةٌ‌ ۚ فَاِذَاۤ اُنۡزِلَتۡ سُوۡرَةٌ
مُّحۡكَمَةٌ وَّذُكِرَ فِيۡهَا الۡقِتَالُ‌ ۙ رَاَيۡتَ الَّذِيۡنَ فِىۡ قُلُوۡبِهِمۡ مَّرَضٌ
يَّنۡظُرُوۡنَ اِلَيۡكَ نَظَرَ الۡمَغۡشِىِّ عَلَيۡهِ مِنَ الۡمَوۡتِ‌ؕ
فَاَوۡلٰى لَهُمۡ‌ ﴿٢٠﴾

ومیگویند مسلمانان چرافروفرستاده نه
شد سورتی پس چون فرستاده شود
سورتی واضح المعنی وذکرکرده شود
درآن قتال ببینی آنان را که دردل های
ایشان بیماری ست می نگرند بسوی
توماننِد نظر کردن کسیکه اورا بیهوشی
رسیده باشد بسبب حضورِموت پس وای
ایشانرا (٢٠) .

طَاعَةٌ وَّقَوۡلٌ مَّعۡرُوۡفٌ‌ فَاِذَا عَزَمَ الۡاَمۡرُ فَلَوۡ صَدَقُوا اللّٰهَ لَـكَانَ
خَيۡرًا لَّهُمۡ‌ ﴿٢١﴾

حال ایشان بحسب ظاهر فرمانبرداریست
و سخنِ نیکوگفتن پس چون مصمم
شودکار، ا گروعدهٔ خود راست کردند
باخدا بهتر بودی برای ایشان (٢١) .

فَهَلۡ عَسَيۡتُمۡ اِنۡ تَوَلَّيۡتُمۡ اَنۡ تُفۡسِدُوۡا فِى الۡاَرۡضِ وَتُقَطِّعُوۡۤا
اَرۡحَامَكُمۡ‏ ﴿٢٢﴾

پس ای ضعیف ایمانان ا گرمتولی امورِ
مردمان شوید البته نزدیك اید ازآنکه تباه
کاری کنید درزمین وقطع قبیله داری
نمائید (٢٢) .

اُولٰٓـئِكَ الَّذِيۡنَ لَعَنَهُمُ اللّٰهُ فَاَصَمَّهُمۡ وَاَعۡمٰٓى اَبۡصَارَهُمۡ‏ ﴿٢٣﴾

اینجماعت آنانند که لعنت کرد ایشانرا

(١) حاصل این آیات ذم آن شخص است که بمجلس علم درآید وبفهم حقیقتِ آن نرسد بسبب هجومِ هوای نفس بردل اومحتاج استفسارِ دیگران گردد و تخویف است بقیامت مثل این شخص را والله اعلم .

خدا پس کرساخت ایشانرا وکورکرد
چشمهای ایشانرا (٢٣) .

أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ الْقُرْآنَ أَمْ عَلَىٰ قُلُوبٍ أَقْفَالُهَا ﴿٢٤﴾

آیاتأمل نمی کنند درقرآن یابردل هاقفل
های آن دل هاست (٢٤) .

إِنَّ الَّذِينَ ارْتَدُّوا عَلَىٰ أَدْبَارِهِم مِّن بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَى ۙ
الشَّيْطَانُ سَوَّلَ لَهُمْ وَأَمْلَىٰ لَهُمْ ﴿٢٥﴾

هرآئینه آنانکه برگشتند برجانب پشت های
خویش پس ازآنکه ظاهر شد ایشان را راه
هدایت شیطان آراسته کرده است برای
ایشان ومهلت داده است ایشانرا (٢٥) .

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لِلَّذِينَ كَرِهُوا مَا نَزَّلَ اللَّهُ سَنُطِيعُكُمْ فِي بَعْضِ
الْأَمْرِ ۖ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِسْرَارَهُمْ ﴿٢٦﴾

این همه بسبب آنست که ایشان گفتند
باآنانکه ناپسند کرده اند چیزی راکه
خدافرستاده است[1] فرمانبرداری شما
خواهیم کرد دربعض کارها وخدامیداند
سخنِ پنهان گفتن ایشانرا (٢٦) .

فَكَيْفَ إِذَا تَوَفَّتْهُمُ الْمَلَائِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ وَأَدْبَارَهُمْ ﴿٢٧﴾

پس چگونه باشد حال وقتی که قبضِ
روح ایشان کنند فرشتگان میزنندروی
های ایشانرا و پشتهای ایشانرا (٢٧) .

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمُ اتَّبَعُوا مَا أَسْخَطَ اللَّهَ وَكَرِهُوا رِضْوَانَهُ فَأَحْبَطَ
أَعْمَالَهُمْ ﴿٢٨﴾

این عقوبت بسبب آنست که ایشان پیروی
چیزی کردند که بخشم آورد خدا را
وناپسند کردند خوشنودی اورا پس ضائع
ساخت خدا اعمال ایشانرا (٢٨) .

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ أَن لَّن يُخْرِجَ
اللَّهُ أَضْغَانَهُمْ ﴿٢٩﴾

آیا پنداشته اند آنانکه دردلهای ایشان
بیماریست که ظاهر نخواهد کردخدا
کینه های ایشانرا (٢٩) .

وَلَوْ نَشَاءُ لَأَرَيْنَاكَهُمْ فَلَعَرَفْتَهُم بِسِيمَاهُمْ ۚ وَلَتَعْرِفَنَّهُمْ فِي لَحْنِ

وا گرمیخواستیم می نمودیم ایشان را
بتوپس می شناختی ایشانرا به قیافهٔ ایشان[2]

---

(١) یعنی منافقان یایهود .

(٢) یعنی ظلمت نفاق برروی ایشان هویدا می شد والله اعلم .

الْقَوْلِ ۚ وَاللَّهُ يَعْلَمُ أَعْمَالَكُمْ ﴿٣٠﴾

والبته بشناسی ایشانرا دراسلوبِ سخن وخدا میداند اعمال شمارا (٣٠) .

وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ حَتَّىٰ نَعْلَمَ الْمُجَاهِدِينَ مِنكُمْ وَالصَّابِرِينَ
وَنَبْلُوَ أَخْبَارَكُمْ ﴿٣١﴾

والبته امتحان کنیم شمارا تابشناسیم مجاهدان راازشماوصابران را وبیازمائیم احوال شمارا (٣١) .

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَن سَبِيلِ اللَّهِ وَشَاقُّوا
الرَّسُولَ مِن بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَىٰ لَن يَضُرُّوا اللَّهَ
شَيْئًا وَسَيُحْبِطُ أَعْمَالَهُمْ ﴿٣٢﴾

هرآئینه آنانکه کافر شدند وبازداشتند ازراه خدا ومخالفت کردند باپیغامبر بعدازآنکه واضح شد ایشانرا راهِ هدایت هیچ زیان نه رسانند خدارا وتباه خواهد کرد خداعملهای ایشانرا (٣٢) .

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَلَا تُبْطِلُوا
أَعْمَالَكُمْ ﴿٣٣﴾

ای مسلمانان فرمان برید خدارا فرمان برید پیغامبررا وباطل مکنید عملهای خودرا[1] (٣٣) .

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَن سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ مَاتُوا وَهُمْ
كُفَّارٌ فَلَن يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ ﴿٣٤﴾

هر آئینه آنانکه کافر شدند وبازداشتند ازراهِ خدا بازبمردند وایشان کافربودند پس هرگز نخواهد آمرزیدخداایشان را (٣٤) .

فَلَا تَهِنُوا وَتَدْعُوا إِلَى السَّلْمِ وَأَنتُمُ الْأَعْلَوْنَ وَاللَّهُ
مَعَكُمْ وَلَن يَتِرَكُمْ أَعْمَالَكُمْ ﴿٣٥﴾

پس سستی مکنید وبسوی صلح مخوانید وشمائید غالب وخدا باشماست وهرگزضائع نخواهد ساخت عملهای شمارا (٣٥) .

إِنَّمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهْوٌ ۚ وَإِن تُؤْمِنُوا وَتَتَّقُوا يُؤْتِكُمْ
أُجُورَكُمْ وَلَا يَسْأَلْكُمْ أَمْوَالَكُمْ ﴿٣٦﴾

جزاین نیست که زندگانی دنیابازیست و بیهودگی است و اگرایمان آرید وپرهیزگاری کنید بدهدشمارا مزد های شمارا ونه طلبد ازشمامال های شمارا[2] (٣٦) .

---

(١) یعنی به ارتداد و به ریاوسمعه .

(٢) یعنی جمیع مال را .

إِن يَسْأَلْكُمُوهَا فَيُحْفِكُمْ تَبْخَلُوا وَيُخْرِجْ أَضْغَانَكُمْ ﴿٣٧﴾

اگر بطلبد ازشمامال های شمارا پس مبالغه کند درسوال آنگاه بخل کنید وبرروی کارآرد آن بخل کینه های شمارا (٣٧) .

هَا أَنتُمْ هَٰؤُلَاءِ تُدْعَوْنَ لِتُنفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَمِنكُم مَّن
يَبْخَلُ ۖ وَمَن يَبْخَلْ فَإِنَّمَا يَبْخَلُ عَن نَّفْسِهِ ۚ وَاللَّهُ الْغَنِيُّ
وَأَنتُمُ الْفُقَرَاءُ ۚ وَإِن تَتَوَلَّوْا يَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ ثُمَّ
لَا يَكُونُوا أَمْثَالَكُم ﴿٣٨﴾

آگاه شوید شما ای جماعت که خوانده میشود شمارا تاخرج کنید درراه خدا پس ازشماکسی هست که بخل میکند وهرکه بخل کند جزاین نیست که بخل میکند ازخویش[1] وخداتوانگر ست وشما محتاج اید و اگرروگردان شوید بَدَل آرد گروهی دیگر را غیر شما بازنبا شند آنجماعت مانند شما (٣٨) .

سُورَةُ الْفَتْحِ

سوره فتح مدنی است وآن بیست ونه آیت وچهار رکوع است

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

بنام خدای بخشاینده مهربان .

إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُّبِينًا ﴿١﴾

هرآئینه ماحکم کردیم برای توبفتح ظاهر[2] (١) .

---

(١) یعنی منفعت انفاق ازخود بازمیدارد .

(٢) مترجم گوید آنحضرت صلی الله علیه وسلم بخواب دیدند گویاآنحضرت با اصحاب درمکه داخل شدند و باطمینانِ خاطر بحلق وقصر مشغول اند پس آن سال بقصد عمره متوجه کعبه شدند وچون بحدیبیه رسیدندکفار قریش ازوصول بکعبه مانع آمدند وبعد تشویش بسیار باکفار صلح کرده بغیر ازوصول بکعبه بازگشتند خدای تعالی آن عمل راازایشان قبول فرمود ازآن بیعت که در اثنای تشویش بجهت تاکید عزم بآنحضرت صلی الله علیه وسلم کرده بودند راضی شده بثواب آن عمل فتوح بسیار نصیب ایشان گردانید تخصیص فتح خیبر که بعد ازین سفر بلاتراخی واقع شده غنایم خیبر را مخصوص بحاضران بیعت گردانید وغیرایشانرا ازآن غزوه منع نمود ومضمون رؤیاسال آینده بظهور رسید پس درباب=